

Vuoden 2022 investointiohjelma ja vuosien 2023 - 2024 investointisuunnitelma

Kaupunginhallitus 22.11.2021 § 265

Valmistelija: Hallintojohtaja Liisa Salo

Osana talousarviovalmistelua lautakunnat ovat tehneet esityksen vuosien 2022 - 2024 investointikohteiksi. Kaupunginhallitus on kokouksessaan 25. - 26.10.2021 tutustunut alustavasti kohteisiin ja päättänyt jatkaa investointien käsittelyä 22.11.2021.

Investoinnit käsitellään kaupunginvaltuuston päätöksen 16.9.2019 § 58 mukaisesti toimielimittain hankeryhmäkohtaisina määrärahoina. Mikäli yksittäisen hankkeen kustannusarvio on vähintään miljoona euroa, käsitellään se kuitenkin erillishankkeena ja omana määrärahanaan.

Kaupunginjohtajan esityksen mukaan vuoden 2022 investointimenojen kokonaismääräksi muodostuu 16.038.430 euroa. Investointeihin saadaan rahoitusosuuksia 208.550 euroa ja investointituloja kertyy 50.000 euroa. Nettoinvestointien määräksi muodostuu 15.779.880 euroa. Investointimäärästä 15.529.880 euroa on poistoja lisääviä.

Kaupunginhallituksen investointimenot ovat 757.930 euroa, mistä 460.000 euroa käytetään kiinteän omaisuuden hankintaan ja tarvittaviin, digitalisaatiota edistäviin tietokoneohjelmistoihin ja kalustoon. Kiinteän omaisuuden myyntituloksi budjetoidaan 50.000 euroa. Maa- ja vesirakenteiden investointiryhmään varataan 297.930 euroa Tynin monttu- ja Alahärmän teknonurmi -investointihankkeiden menoihin. Hankkeille on haettu rahoitus Kehittämisyhdistys Aisapari ry:ltä, ja rahoitusosuuksien määräksi on arvioitu 208.550 euroa. Näin ollen investointihankkeiden nettomeno on 89.380 euroa. Hankkeet voidaan toteuttaa vain, mikäli Aisapari ry myöntää niihin rahoituksen. Nettomääräisesti kaupunginhallitukselle budjetoidaan 499.380 euron investoinnit.

Kasvatus- ja opetuslautakunnan investointimenot ovat 170.500 euroa. Ne muodostuvat ulkoleikkivälineistä ja peliareenasta (140.500 euroa) sekä varhaiskasvatuksen ohjelmistosta (30.000 euroa).

Teknisen lautakunnan investointimenojen kokonaismäärä on 15.060.000 euroa. Summasta 12.570.000 euroa kohdistuu rakennuksiin, 190.000 euroa koneisiin ja kalustoon, 30.000 muihin pitkävaikutteisiin menoihin, 2.140.000 euroa maa- ja vesirakenteisiin sekä 130.000 kiinteisiin rakenteisiin ja laitteisiin.

Keskuskeittiöhankkeelle osoitetaan 2.100.000 euroa. Keittiö suunnitellaan ja rakennetaan vuoden 2022 aikana, ja sen valmistuttua kaupungin ruoanvalmistus keskitetään pääsääntöisesti yhteen paikkaan. Kun keskuskeittiö otetaan käyttöön vuonna 2023, saadaan siitä satojen tuhansien säästö käyttötalouspuolelle. Näin ollen investoinnin takaisinmaksuaika on selvästi alle 10 vuotta.

Kaupunginhallituksen päätöksen mukaisesti hallintoa kootaan kahteen toimipisteeseen, kaupungintalolle ja Ylihärmän palvelutoimistoon. Tämän mahdollistamiseksi kaupungintalon lasisiiven toisen ja kolmannen kerroksen tilat muutetaan toimistotiloiksi.

Tarkoitukseen oli varattu 500.000 euron määräraha vuoden 2021 investointiosaan, mutta aikataulusyistä määräraha joudutaan uudelleenbudjetoimaan vuodelle 2022. Samalla varataan 500.000 euroa rakennuksen tiivistämiseen, öljyvahingon korjaamiseen ja muihin pakollisiin korjauksiin. Yhteensä kohteelle osoitetaan miljoona euroa vuodelle 2022 sekä 500.000 euroa vuosille 2023 ja 2024.

Alahärmän koulukeskuksen rakentaminen käynnistyy vuoden 2022 alkupuolella. 11 miljoonan euron hanke jakaantuu kolmelle vuodelle siten, että vuonna 2022 hankkeelle budjetoidaan 4.000.000 euroa, vuodelle 2023 6.000.000 miljoonaa euroa ja vuodelle 2024 miljoona euroa.

Ylihärmän koulukeskushanketta jatketaan yläkoulun tilojen osalta. Alkuperäisessä suunnitelmassa yläkouluosaan oli tarkoitus tehdä vain 10 vuoden pts:n mukaisia parannustoimenpiteitä, mutta rakennusta tarkemmin tutkittaessa on ilmennyt, että rakenteet ovat eristeiltään heikkoja ja sisältävät runsaasti riskirakenteita. Peruskorjausasteeksi arvioidaan 84 prosenttia tavoiteiän korjauksille ollessa 30 vuotta.. Ylihärmän koulukeskuksen rakennuttamistoimikunta on selvittänyt edullisinta vaihtoehtoa yläkoulun tilaratkaisuksi. Selvitettävänä on peruskorjauksen lisäksi myös uudisrakennus- ja hybridivaihtoehdot.

Peruskorjausvaihtoehtoja on kolme, joista täydellisen peruskorjauksen kustannusarvio on 6.627.000 euroa. Mikäli peruskorjaus toteutetaan ilman kellaria ja kirjastosiipi puretaan, on korjauksen kustannusarvio 5.435.000 euroa. Käyttöiältään 1 - 5 vuoden kevyen tiivistyskorjauksen kustannukset ovat 759.000 euroa, minkä lisäksi on tehtävä myös muita toimenpiteitä.

Uudisrakennusvaihtoehdon, jossa yläkoulu rakennetaan kokonaisuudessaan uusiksi olemassa olevan koulun tontille ja vanha osa puretaan, kustannusarvio on noin 5.300.000 euroa. Tässä vaihtoehdossa kirjasto jää noin 10 vuodeksi nykyisiin tiloihin. Sen lämmitys- ja viilennysratkaisuja parannetaan.

Hybridimallin kustannusarvio on 6.000.000 euroa. Siinä yläkoulun liikuntasali, ruokala sekä kotitalouden ja teknisen työn opetustilat saneerataan kokonaisuudessaan. Kirjasto-osaan korjataan vain lämmitysratkaisut. Muu kouluosio toteutetaan uudisrakennuksena.

Toimikunta on 9.11.2021 pitämässään kokouksessa päätenyt yksimielisesti esittämään uudisrakennusvaihtoehtoa. Tällöin Ylihärmän yläkoulu siirtyisi tehdyn alakoulun tiloihin kevätlukukaudeksi 2022, jonka aikana mm. vanhan yläkoulun tiloja korjataan mm. liikuntasalin katon ja lattian osalta, Vanha kanaalikuilu tiivistetään. Yläkoululaiset siirtyvät takaisin vanhoihin tiloihin syksyllä 2022, jolloin Ylihärmän kirkonkylän koulun ja Hakolan koulun oppilaat siirtyvät yhtenäiskoululle. Yläkoulun uudisrakennuksen suunnittelu käynnistetään heti rahoituspäätöksen ratkettua ja rakentaminen aloitettaisiin syksyllä 2022. Koulu valmistuu keväällä 2024. Vanha yläkoulu puretaan kesällä 2024 ja yläkoululaiset aloittavat uusissa tiloissa syksyllä 2024. Kirjasto toimii nykyisillä tiloissa siihen saakka, kunnes oppilasmäärän supistuessa yläkoululta vapautuu kirjastolle luokkatiloja. Tämä otetaan huomioon yläkoulun luokkatiloja suunniteltaessa.

Toimikunnan esitykseen perustuen vuoden 2022 talousarvioon on varattu Ylihärmän koulukeskuksen investoinnille 2.000.000 miljoonaa euroa. Vuodelle 2023 budjetoidaan samoin 2.000.000 euroa ja vuodelle 2023 1.300.000 euroa.

Kaupunginhallitus ei ole vielä käsitellyt asiaa, mutta yläkouluosiolle osoitetaan määrära-

ha talousarviossa. Hanke- ym. suunnitelmien valmistuttua yläkouluratkaisulle vahvistetaan kustannusarvio erillisellä päätöksellä.

Ylihärman koulukeskuksen alakouluosio on valmistunut, mutta osa urakkalaskuista on vielä tulematta. Lisäksi kustannuksia tulee vielä mm. kalustamisesta, varustamisesta ja pihajärjestelymuutoksista sekä rakennuttamisesta. Alakouluhankkeesta siirtyy yläkoulun rakentamiseen noin 900.000 euron osuus, jolloin alakouluosion hankintamenoksi muodostuu noin 6.000.000 euroa. Teknisen johtajan arvion mukaan Ylihärman koulukeskuksen kokonaiskustannuksiksi tulee noin 11.650.000 euroa.

Kortesjärven koulukeskushankkeen loppuunsaattamiseen sekä ns. puukoulun siirtämiseen varataan 2.200.000 euroa. Maksuerien jakaantumista vuosille 2021 ja 2022 on tässä vaiheessa vaikeaa arvioida tarkasti.

Muihin rakennuksiin budjetoidaan 1.270.000 euroa. Tähän sisältyy mm. Kortesjärven terveysaseman tilojen osittainen muuttaminen seurakunnalle vuokrattaviksi tiloiksi. Seurakunta on sitoutunut maksamaan investoinnin 15 vuoden vuokra-aikana.

Maa- ja vesirakenteisiin kohdistetaan 2.140.000 euroa, joka kohdistetaan mm. kaavateihin, kevyen liikenteen väyliin sekä Kantolan alueen kunnallistekniikan rakentamiseen. Määrärahaa käytetään myös ympäristöjen parantamiseen sekä liikunta-alueiden rakentamiseen, perusparantamiseen ja varustamiseen. Tekninen lautakunta toteuttaa liikunta-alueinvestoinnit elämänlaatulautakunnan tammikuussa 2022 päättämän ohjelman mukaisesti.

Koneiden ja kaluston hankintaan esitetään 190.000 euron määrärahaa, muihin pitkävaikutteisiin menoihin 30.000 euroa ja kiinteisiin rakenteisiin ja laitteisiin 130.000 euroa

Elämänlaatulautakunta ja ympäristölaulukunta eivät ole esittäneet investointeja. 1.1.2022 voimaan tulevassa hallintosäännössä kaavoitus- ja mittauspalvelut sekä metsätilojen hoito siirtyvät teknisen lautakunnan alaisuudesta ympäristölaulukunnalle. Tämän vuoksi pohjakarttoihin osoitettu, muuna pitkävaikutteisena menona käsiteltävä 50.000 euron määräraha on osoitettu ympäristölaulukunnalle.

Alahärman kunta ja Kauhavan kaupunki ovat vuosina 2000 - 2011 myöntäneet Alahärman Yrityskehitys Oy:lle eli nykyiselle Kauhava Yrityskiinteistöt Oy:lle pääomainoija yhtiön maksuvalmiuden ja toiminnan turvaamiseksi yhteensä 2.159.000 euroa. Osa lainoista on erääntynyt, mutta niiden maksamiseen on hallintojohtajan päätöksellä myönnetty lisäaikaa kunnes pääomainojen uudelleenjärjestely on päätetty. Nykyisin lainat ovat vieraan pääoman alaisia, ja vuoden 2022 aikana selvitetään joko niiden muuttaminen oman pääoman alaisiksi pääomainoiksi tai osakepääomaksi ja svop-sijoitukseksi. Mikäli järjestelyssä päädytään muuttamaan lainasaatava sijoitukseksi, tulee muutos käsitellä investointiosan kautta. Tällöin talousarvioon on tehtävä tarvittavat muutokset tilikauden aikana. Järjestelystä ei aiheudu rahoitustarvetta, vaan sen seurauksena pääomainat tai osa niistä saattaa siirtyä taseryhmästä toiseen.

Investointitaso on sekä talousarviovuoden että ensimmäisen taloussuunnitelmavuoden osalta liian korkea kaupungin talouden kantokykyyn nähden. Nettoinvestointien määrä vuonna 2023 on 11.270.000 euroa ja 5.550.000 euroa vuonna 2024. Korkea investointitaso kasvattaa poistojen määrää nopeasti, mikä osaltaan tuo paineita käyttötalouteen. Vuosikatetasoa on pystyttävä nostamaan niin, että se kattaa kasvavat poistot.

Vuosien 2022 ja 2023 investointitaso on selvästi poistotasoa ja vuosikatetasoa korkeampi, mistä seuraa, että investoinnit joudutaan rahoittamaan lainanotolla. Lainannostotarve määritellään rahoituslaskelmassa, ja lopullinen tarve riippuu kaupungin talouden kehittymisestä ja investointien toteutuksen aikataulusta. Kaupungin lainakanta kasvaa edelleen, ollen jo nyt valtakunnan tasoa korkeampi. Lainakanta tulee kasvamaan selvästi vielä vuonna 2023, mutta hidastuu vuonna 2024. Tämän jälkeen investointien taso on painettava vuosiksi niin alhaiseksi, että lainakanta saadaan selvään laskuun.

Esityslistan liitteenä on kaupunginjohtajan esitys vuoden 2022 investointiohjelmaksi ja vuosien 2023 - 2024 investointisuunnitelmaksi valtuuston sitovuustasolla. Oheismateriaalina on alustava investointisuunnitelma, josta selviää hankeryhmäkohtaisen määrärahan kohdistumien eri hankkeille. Osa hankkeista on sellaisia, että niillä toteutetaan useampia kohteita. Lautakuntien tuleekin tammikuussa 2022 määrittellä ns. määrärahan sisäiset kohteet. Suunnitelma tulee antaa kaupunginhallitukselle tiedoksi.

Kaupunginjohtajan esitys:

Kaupunginhallitus hyväksyy vuoden 2022 investointiohjelman ja vuosien 2023 - 2024 investointisuunnitelman liitteen mukaisena sisällytettäväksi valtuustolle esitettävään vuoden 2022 talousarvioon ja vuosien 2023 - 2024 taloussuunnitelmaan.

Asian käsittely:

Mika Piri teki seuraavan esityksen:

Kaupunginhallitus ei ole vielä verrannut toteutusvaihtoehtoja, mutta yläkouluosiolle osoitetaan määräraha talousarviossa. Tilatarve-, hanke- ym. suunnitelmien valmistuttua yläkouluratkaisulle vahvistetaan toteutusvaihtoehto sekä kustannusarvio erillisellä päätöksellä.

Esitys raukesi kannattamattomana.

Päätös:

Kaupunginhallitus hyväksyi kaupunginjohtajan esityksen siten tarkennettuna, että Keskuskeittiö-hankkeelle varataan 1.100.000 euroa vuoden 2022 investointiohjelmaan ja 1.000.000 vuoden 2023 investointisuunnitelmaan.

Sirpa Lammin aloitteesta talousarviokirjaan sisällytetään maininta, että pienempien investointihankkeiden, kuten skeittiparkkien, toteutukseen haetaan yhteistyökumppaneiksi järjestöjä ja kolmannen sektorin toimijoita, jotka pystyvät hyödyntämään myös kaupungin ulkopuolisia rahoituskanavia.

Pöytäkirjaan merkittiin, että

- Tapio Liinamaa osallistui kokoukseen Teemu Hakalan sijasta tämän pykälän käsittelyn loppuun, klo 18.17, saakka
- puheenjohtajana tämän pykälän käsittelyn loppuun saakka toimi Jari Välikangas
- tekninen johtaja Antti Hakola oli paikalla kokouksessa tämän pykälän käsittelyn aikana klo 17.05 - 18.05. Hakola poistui kokouksesta ennen päätöksentekoa
- kokous keskeytettiin klo 18.17
- kokousta jatkettiin klo 18.27.

Lisätietoja: Hallintojohtaja Liisa Salo, puh. (06) 2412 9210,
etunimi.sukunimi@kauhava.fi
